

ЗВІДКИ ВЗЯЛИСЯ 80 ТИСЯЧ МОСКОВИТІВ: ВІЙСЬКОВА ДЕМОГРАФІЯ І СИМВОЛІЧНА КОМУНІКАЦІЯ У РЕЛЯЦІЯХ ДВОРУ СИГІЗМУНДА ЯГЕЛЛОНА ПРО ПЕРЕМОГУ У БИТВІ ПІД ОРШЕЮ (1514)

*ГУЦУЛ ВОЛОДИМИР
(Ужгород)*

Військово-демографічні показники середньовічних і ранньомодерних армій є перманентною причиною запеклих дискусій. Московську армію, що зазнала поразки у битві під Оршею (8.09.1514), у 80 тисяч вперше обчислила канцелярія короля Польського та Великого князя Литовського Сигізмунда у реляціях про оршанський тріумф, висланих до угорського короля та Римського папи через кілька днів по битві. З того часу «80 тисяч московитів, побитих під Оршею» міцно увійшли не лише у загальну але і у воєнну історіографію Центрально-Східної Європи.

Зараз немає сумніву в тому що кількість ця і близько не відповідає ані максимально ймовірній чисельності московського війська під Оршею, ані загальним мобілізаційним можливостям Московської держави в 1510-тих рр. Проте відкритим лишається питання чим керувався Сигізмунд Ягеллон, досвідчений військовий адміністратор та його придворні форсуючи у дипломатичній переписці найвищого рівня таку фантастичну кількість московського війська. Наївно було б пояснювати це пропандовими резонами. І папа Лев X і угорський король Владислав мали достатню воєнно-адміністративну практику аби не брати подібні цифри за чисту монету, не кажучи вже про імператора-рицаря Максиміліана Габсбурга, основного адресата «ягеллонської міжнародної пропаганди».

Генезу, традицію та джерела цього та подібних військово-демографічних обчислень буде розглянуто у пропонованій доповіді.